

Uždegimas

Pakui Hardware

Nuo prietemos įsitempusioje akies tinklainėje iškyla išdegintas peizažas.

Ant marmurinių grindų – plastikinio dirvožemio kopos. Elektriniais takeliais lyg ant motorinių neuronų ūsų juda protezuotus organus ir nervinių sistemų siluetus primenančių kinetinių figūrų galerija. Vietoje lubų – sapniškos arkų formos priešistorinių gyvūnų ar geologinės fosilijos. Tokiame *delirium* postpeizaže sunku rasti skirtį tarp to, kas anksčiau buvo laikoma gamta, o kas – žmogaus kūryba. Žmogaus organus uždegimo būsenoje primenantys objektai, architektūra, postgamtinis landšaftas, šviesa ir kitos technologijos susijungia į vientisą hibridinį technoorganizmą.

Nauja didelio mastelio Pakui Hardware paroda „Uždegimas“ kalba apie žmoniją ir pasaulį krečiančias karštines, apie „liepsnojančius“ planetos bei mūsų kūnus. Menininkus įkvėpė Maryos Rupos bei Rajaus Patelio knyga „Liepsnojančios. Gilioji medicina bei neteisybės anatomija“, kurioje vartojama uždegimo sąvoka metaforiškai kalba apie sisteminę skriaudą, daromą tiek žmonijai, tiek planetai. Uždegimas, anot knygos autorių, yra normalus kūno atsakas į toksiškas sąlygas, tad pirmiausia reikėtų „gydyti“ ne pavienius nesveikuojančius organus, o pačias sistemas – ekonomines ar socialines, – dėl kurių iš kartos į kartą perduodami lėtiniai negalavimai. Tiek knygoje, tiek parodoje jungiasi žmogiškasis ir planetinis masteliai – „liepsnoja“ ne tik mūsų, bet ir planetos kūnas. Kita svarbi knygos ašis, vystyta ir pastarųjų metų Pakui Hardware kūryboje, – kvestionuoti Vakarų pasaulio kosmologiją, kuriai būdingas nuolatinis fragmentavimas ar atskirtis – mąstymo nuo kūno, žmogaus nuo gamtos, „savo“ nuo „svetimo“. Parodoje šios atskirtys ištirpsta, susilieja į vieną mišrų spekuliatyvų organizmą, jungiantį architektūrą su gamta, mezozojų su šiuolaikybe, žmogų su technologijomis, plastiką su dirvožemiu.

Bendradarbiaudami su menininkais, šios kinetinės instaliacijos architektūrą ir plastikinės žemės landšaftą kūrė Ona Lozuraitytė-Išorė ir Petras Išora-Lozuraitis. Šios instaliacijos kontekste plastikas gali būti vertinamas ir kaip ilgaamžė, nesiskaidanti ir mus daug kartų pergyvensianti antropoceno erą reprezentuojanti fosilija, ir kaip įvairiausias ekosistemas planetos masteliu užteršęs užkratas. Architektus ir menininkus inspiravo trauminę praeitį menančios labirintiškos bei sapniškos Taikomosios dailės ir dizaino muziejaus erdvės – tipiškas žmogaus veiklos stratigrafijos pavyzdys. Ant renesansinio pastato griuvėsių atstatyti pseudorenesansiniai rūmai įkvėpė architektus mąstyti apie gamtos inžineriją, aplinkos teraformavimą ir ne- / ekstrahuojamą architektūrą. Į pseudorenesansines cilindrinės arkas, stilistiškai galinčias priminti iš milžiniškų priešistorinių gyvūnų fosilijų kurtas taisyklingas kolonų arkadas, inkorporuoti metaliniai bėgiai veikia kaip pastato kūną pratęsiantys protezai. Protezų motyvas – naudojamos silikoninės membranos, medicininės ar laboratorinės medžiagos – plėtojamas ir kinetinėje instaliacijoje. Lydyto aliuminio ir stiklo skulptūros gimė ekstremaliame karštyje ir kaitroje, o parodos erdvėje atgyja paliestos deginančio lazerio spindulio.

Šioje įtraukiančioje choreografijoje, kuriamoje minėtų judančių ar stabilių skulptūrų, teraformavimo ir kitų elementų, svarbus vaidmuo tenka ir žiūrovams, kurių maršrutai ir žvilgsniai prasmiškai papildo šį postgamtinį piranezišką pseudoarcheologinį spekuliatyvios ekologinės sistemos griuvusių landšaftą.

Po ilgos pertraukos personalinę parodą Lietuvoje rengiantis „Pakui Hardware“ kolektyvas 2024 m. kartu su Marija Terese Rožanskaite (1933–2007) atstovaus Lietuvai Venecijos meno bienalėje. Ši paroda yra įžanga į būsimąjį paviljoną.

Apie autorius:

„Pakui Hardware“ (Neringa Černiauskaitė ir Ugnius Gelguda) – duetas, įkurtas 2014 m. ir per aštuonerius veiklos metus surengęs personalines parodas „Baltic“ šiuolaikinio meno centre Geitshede (JK), Vienos modernaus meno muziejuje (MUMOK), Leipcigo meno muziejuje Vokietijoje, Bylefeldo meno centre Vokietijoje bei galerijose „carlier|gebauer“ Berlyne, „Tenderpixel“ Londone, Šiuolaikinio meno centre Vilniuje, „kim?“ šiuolaikinio meno centre Rygoje ir „Polansky“ Prahoje. Duetu nagrinėjamos kūniškumo, technologijų ir ekonomikos santykių temos bei savita kūrybos raiška patraukė daugelio meno specialistų dėmesį, tad jiedu dalyvavo Stambulo bienalėje, XIII Baltijos trienalėje Vilniuje, Gardenos bienalėje Italijoje, Kauno bienalėje, taip pat parodose „Kunsthalle Basel“ Šveicarijoje, MAXXI muziejuje Romoje, Prahos nacionalinėje dailės galerijoje, Nacionalinėje galerijoje Vilniuje, meno centre „Zamek Ujazdowski“ Varšuvoje, BOZAR muziejuje Briuselyje ir daugelyje kitų. Šiomet duetas taip pat buvo pakviestas kuruoti visų metų programą „La Casa Encendida“ šiuolaikinio meno centre Madride.

Apie parodos aplinkos ir kraštovaizdžio architektai:

„Išora x Lozuraitytė studio“ (Petras Išora-Lozuraitis ir Ona Lozuraitytė-Išorė) – 2021 m. Vilniaus miesto savivaldybės Šv. Kristoforo statulėlė ir laureatų vardu už „konceptualaus meno ir architektūros sinergiją“ apdovanoti kūrėjai – yra atnaujintų Radvilų rūmų ekspozicijų ir vidaus viešų erdvių autoriai, tilto per Nerį (Užvingio salos tiltas) architektūros konkurso Vilniuje ir Pėsčiųjų tiltų tarp Nemuno salos bei miesto centro Kaune (abu kartu su KILD) laimėtojai, Valstybinių miškų urėdijos būstinės architektūros konkurso nugalėtojai (kartu su „After Party“) ir kūrybinei bendruomenei skirtų „SODAS 2123“ viešų erdvių bei pastatų reaktivavimo strategijos autoriai. Išora ir Lozuraitytė kūrė architektūrą daugybei parodų, tarp jų – XIV Baltijos trienalė, paroda „Jonas Mekas ir Niujorko avangardas“ Nacionalinėje dailės galerijoje, nuolatinė Nacionalinės dailės galerijos ekspozicija ir „Lietuvos erdvės agentūros“ bei Julijono Urbono instaliacija Venecijos architektūros bienalėje. Jiedu kuravo ir sukūrė parodą „Formuojant peizažą“ (NDG), buvo ir vieni iš Baltijos paviljono Venecijos architektūros bienalėje kuratorių. Duetas taip pat daug metų bendradarbiauja su menininkais „Pakui Hardware“, prisidėdami prie didelio mastelio instaliacijų daugybėje Europos meno institucijų.

Kuratorius Valentinas Klimašauskas

Projekto koordinatorius Evaldas Stankevičius

Šviesų dailininkas Eugenijus Sabaliauskas

Architektė koordinatorė Eglė Jagminė
Dizainas: Vytautas Volbekas
Tekstų redagavimas: Ieva Puluikienė, Alexandra Bondarev
Tekstų vertimas: Alexandra Bondarev

Projektą finansuoja:

Parodos partneriai:

AB „Plasta Group“
„Carlier | Gebauer“

Rėmėjas:

„Nord Cranes Systems“

Informacinis partneris:

Informaciją teikia: LNDM Komunikacijos ir rinkodaros skyriaus vadovė Rūta Statulevičiūtė-Kaučikienė,
tel. +370 667 08548, el. p. ruta.kaucikiene@lndm.lt